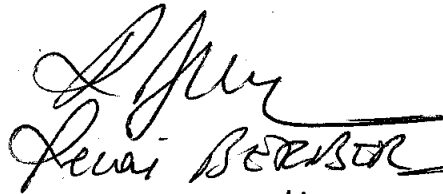

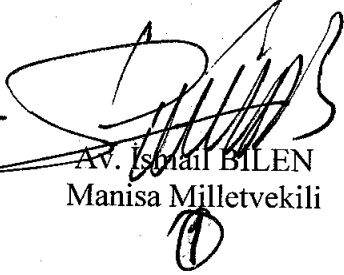
ADALET ve KALKINMA PARTISI
T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 22.2.2016
Sayı : 108

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"4342 Sayılı Mera Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi" gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

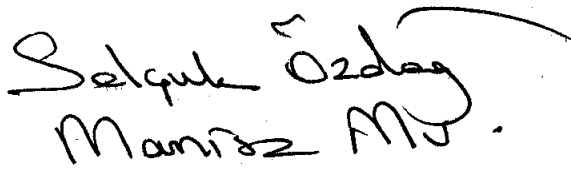

İsmail BİLEN
Manisa Milletvekili

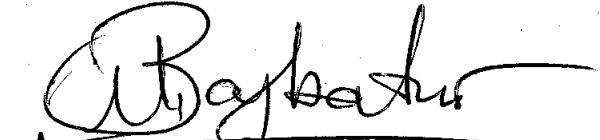

Av. İsmail BİLEN
Manisa Milletvekili

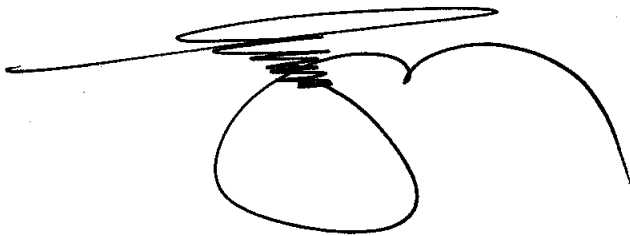
EKLER

- 1- Kanun Teklifi
- 2- Gerekçe (Genel)

Uğur AYDIN
Manisa M.

Selçuk ÖZDOĞAN
Manisa M.

Murat BAYBATUR
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon:	Tarım, Orman ve Kıyılar			
Esas Komisyon:	A. Adet			
Tarih:	22 Kasım 2016		E.No: 2/1470	
Ysm. Üm.	İk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
		K.O.	K.O.	AT
TBMM BAŐKANI	n			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BAŞKANLIĞI
15 Kasım 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
15 Kasım 2016
No: 91080

GENEL GEREKÇE

Demokratik hukuk devletinin amacı kişilerin hak ve özgürlüklerden en geniş biçimde yararlanmalarını sağlamak olduğundan, yasal düzenlemelerde insanı öne çıkaran bir yaklaşımın esas alınması gerekir. Bu nedenle getirilen sınırlamaların yalnız ölçüsü değil, koşulları, nedeni, yöntemi ve kısıtlamaya karşı öngörülen kanun yolları gibi unsurların tamamı demokratik toplum düzeni kavramı içinde değerlendirilmelidir.

Mülkiyet hakkının ayrıca hakkın özüne dokunulmadan ve ölçülülük ilkesine riayetle sınırlandırılması gerekmektedir. Hakkın özü, dokunulduğunda söz konusu temel hak ve özgürlüğü anlamsız kılan asli çekirdeği ifade etmekte olup, bu yönüyle her temel hak açısından kişiye dokunulmaz asgari bir alan güvencesi sağlamaktadır. Bu çerçevede, hakkın kullanılmasını önemli ölçüde güçleştiren, hakkı kullanılamaz hale getiren veya ortadan kaldıran sınırlamaların, hakkın özüne dokunduğu kabul edilmelidir. Mülkiyet hakkı bağlamında da, mülkiyet hakkını oluşturan yetkilerin tamamının veya bir ya da belirli bir kısmının ortadan kaldırılması, kullanılamaz hale getirilmesi veya kullanılmasının aşırı derecede güçleştirilmesi sonucunu doğuran müdahalelerin, bu hakkın özünü zedeleyeceği açıktır. Ölçülülük ilkesinin amacı da, temel hak ve özgürlüklerin gereğinden fazla sınırlandırılmasının önlenmesidir. Anayasa Mahkemesi kararları uyarınca ölçülülük ilkesi, sınırlama için kullanılan aracın sınırlama amacını gerçekleştirmeye uygun olmasını ifade eden elverişlilik, sınırlayıcı önlemin sınırlama amacına ulaşmak bakımından zorunlu olmasına işaret eden zorunluluk ve araçla amacın orantısız bir ölçü içinde bulunmaması ile sınırlamanın ölçüsüz bir yükümlülük getirmemesini deyimleyen oranlılık unsurlarını içermektedir.

Mülkiyet hakkına ilişkin Anayasa Mahkemesi kararlarında söz konusu ölçütler çoğunlukla birlikte uygulanmak suretiyle, bireyin hakkıyla kamu yararı arasında kurulması gereken adil dengeye vurgu yapılmaktadır (AYM, E.2002/112, K.2003/33, K.T. 10/4/2003; AYM, E.1999/33, K.1999/51, K.T. 29/12/1999). Bu noktada, belirtilen ölçütlere riayetle bir sınırlandırma yapıp yapılmadığının tespiti için, müdahale teşkil ettiği ve mülkiyet hakkının ihlalini sonuçlandığı iddia edilen önlemin temelini oluşturan kamu yararı karşısında, bireye düşen fedakarlığın ağırlığının göz önünde bulundurulması ve toplumun genel yararının gerekleri ile bireyin temel hakkının korunması arasında adil bir dengenin kurulup kurulmadığının belirlenmesi zorunludur (AYM, E.1999/33, K.1999/51, K.T. 29/12/1999; Benzer yöndeki AIHM kararı için bkz. Sporrong ve Lönnroth/İsveç, B.No.7151/75, 23/9/1982, § 69).

Mülkiyet hakkının sınırlandırılması mümkün olmakla beraber, sınırlamada öngörülen meşru amaç ile sınırlandırma arasında orantısızlık bulunmamalı, toplumun sınırlandırma ile ulaşacağı genel yarar ile temel hak ve özgürlüğü sınırlandırılan bireyin kaybının dengelenmesine özen gösterilmelidir.

Mera, yaylak ve kışlaklar ile ilgili düzenlemelerde ise bu tür bir dengeden bahsedilmesi mümkün değildir. 2005 yılında Mera Kanunu'nda yapılan değişikliklerle bir nebze denge sağlanmış olmakla birlikte, şartlarının varlığı halinde kişilere tapuya güvenerek ve iyi niyetle daha önce (özel şahıslardan ya da belediyeler gibi kamu kurumlarından) satın aldığı taşınmazları yeniden satın alma imkânının tanınmasının hakkaniyete uygun olup olmadığı tartışmalıdır.

Bu nedenlerle; belediye gibi kamu kurumları adına yapılan tescillerin iptali amacıyla tapu iptal ve tescil davası açılmaması, açılmış olanların da geri çekilmesi gerekmektedir. Netice itibariyle bu kurumlar da kamu kurumu olup tüm iş, işlem ve eylemlerinde amaçları genel kamu yararının sağlanmasıdır.

Aynı mantıktan hareketle, belediye gibi kamu kurumlarından doğrudan taşınmaz mal satın alan veya belediyelerin taşınmaz mal sattığı kişilerden dolaylı olarak bedelini ödeyerek taşınmaz mal edinen kişilere karşı da dava açılmaması ve açılan davalardan vazgeçilmesi gerekmektedir.

4342 Sayılı Mera Kanununun geçici 3. maddesinin ikinci fıkrasının sonuna "*Ancak, bu nitelikteki taşınmazları belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından bedel karşılığı satın alan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ve bunların kamuni ve akdi haleflerinden bedel istenmez, bu şahıslara ait taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir.*" hükmü eklenmek suretiyle geçici 3. maddede belirtilen şartları taşıyan meraları daha önce Belediyeden satın alan 3. kişilere karşı dava yolunun kapatılması suretiyle mağduriyetlerinin giderilmesi ve bu madde ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarından taşınmaz satın alan iyi niyetli hak sahiplerinin hakkının korunması amaçlanmıştır.

MERA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun Geçici 3.maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, bu nitelikteki taşınmazları belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından bedel karşılığı satın alan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ve bunların kanuni ve akdi haleflerinden bedel istenmez, bu şahıslara ait taşınmazlar hakkında dava açılmaz, açılan davalardan vazgeçilir. "

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.